

DENETİM

UYGUNLUK DENETİMİ: Denetçi için bölümlerce uyulması gerekli olan kurallar, ölçütlerdir; bölümlerin bu ölçütlere uyma ve uygulama derecesinin denetçi tarafından belirlenmesi uygunluk denetimidir. İşletme yönetiminin koyduğu kurallar uygunluk denetiminde göz önüne alınır.

FAALİYET DENETİMİ: Faaliyet denetimi, örgütsel faaliyetlerin sistematik bir biçimde incelenerek bu faaliyetler için kullanılan kaynakların etkinlik ve verimliliğe ilişkin sonuçlarının saptanmasıdır.

Çalışma Alanı Standartları:

- Planlama ve yardımcılarının gözlenmesi Standardı
- İç kontrolün incelenmesi standardı
- Kanıt toplama standardı

ÖNEMLİLİK; bir hesap veya bir olgunun, finansal tablolara güvenen kullanıcıların kararlarını etkilemesidir.

ESAS MUHASEBE KANITLARI: *Bilanço, gelir tablosu, mizan, dipnotlar gibi muhasebe kayıtları esas muhasebe kanıtlarını oluşturur.*

DENETİM SÜRECİNDE EN SIK KULLANILAN DENETİM YAKLAŞIMLARI:

- Önemlilik yaklaşımı
- Sistem temelli yaklaşım
- İşlem döngüsü yaklaşımı
- Doğrudan inceleme yaklaşımı
- Risk temelli yaklaşımdır.

COSO KONTROL MODELİNİN BİLEŞENLERİ;

- Kontrol ortamı
- Risk değerlendirme
- Kontrol eylemleri
- Bilgi ve iletişim
- İzleme (gözlemlenme)

KONTROL ORTAMI BİLEŞENLERİ

- Dürüstlük ve Etik Değerler
- Yetkinlik
- Yönetim Kurulu ve Denetim Komitesinin Oluşumu
- Yönetimin Felsefesi ve Çalışma Tarzı
- Örgütsel Yapı
- Yetki ve Sorumlulukların Dağıtılması
- İnsan Kaynakları Politikaları ve Uygulamalar.

İç denetimin temel işlevleri; güvence ve danışmanlıktır.

Genel kontroller, işlemlerini BT ortamında yürüten bir işletmenin çok geniş bir kesimine ya da tümüne uygulanan ve onların faaliyetlerini güvence altına alan politikaları ve yordamları ifade etmektedir.

ADİLLİK İLKESİ, şirket yönetiminin bütün hak sahiplerine karşı eşit davranmasının ifadesidir. Bu ilke, azınlık hissedarlar ve yabancı ortaklar da dahil olmak üzere hissedar haklarının korunmasını ve yapılan sözleşmelerin uygulanmasını ifade etmektedir.

ŞEFFAFLIK İLKESİ; şirketin kamuoyu ile doğru, açık ve karşılaştırılabilir bilgi paylaşımını gerektirmektedir.

VERİ TABANI UYGULAMASININ FAYDALARI;

- Verilerin birden fazla yerde gereksizce saklanması önler.
- Belirlenmiş olan bir konudaki tüm bilgileri kapsar.
- *Bilgilerin çelişmesini önleyerek tutarlılığı sağlar.*
- Disk belleğinde tasarruf sağlar.
- Veriye erişimi hızlandırır.
- *Kullanıcının öğrenmesi kolaydır.*

İstatistiksel olmayan örnekleme; denetçinin örnekleme riskini "sadece" mesleki yargısını kullanarak belirlediği yöntemdir.

İstatistiksel örnekleme, olasılık kuramına dayanır ve denetçi, örneklemini istatistik teknikler yardımıyla belirler.

YANLIŞ RET RİSKİ (Tip I): Hesap kalanları önemli yanlışlıklar içermediği halde örneklem sonuçlarının hesap kalanlarının önemli yanlışlıklar içerdiği sonucunu desteklemesi riskidir.

YANLIŞ KABUL RİSKİ (Tip II): Örneklem sonuçları, hesap kalanlarında bir maddi hata olmadığını desteklemekle birlikte maddi bir hata olması riskidir.

Denetçinin gelecekteki olası belirsizlikleri ortaya çıkarırken kullanabileceği denetim yordamları:

- İşletme yönetimi ve çalışanlarıyla görüşmeler yapılabilir,
- Yönetim ve genel kurul toplantı tutanakları ile karar defterleri incelenebilir,
- Vergi idaresinden işletmeyle ilgili bilgi alınabilir,
- İşletme avukatlarıyla görüşülebilir,
- İşletmenin borç ilişkisinde olduğu bankalardan bilgi alınabilir.

*Denetçinin denetim sürecinde yeterli ve uygun denetim kanıtı elde ettiği ve sürecin sonunda bazı önemli yanlışlıklar bulunduğu, ancak bu yanlışlıkların finansal tablolarda yaygın etkisi olmadığı sonucuna vardığı durumlarda, denetçi raporunda **Şartlı Olumlu Görüş** açıklar.*

Yönetim Beyan Mektubu: Bazı davalı durumlarda kullanılmak üzere işletme yönetiminden tabloların doğru ve eksiksiz sunulduğuna dair istenen belgedir.

Kabul edilebilir sapma oranı: denetçinin kontrol yordamlarına ilişkin duyduğu güvenden sapmanın kabul edebileceği maksimum oran.